STK1000 – Obligatorisk innlevering 2

XXXXXXX-XXXXX

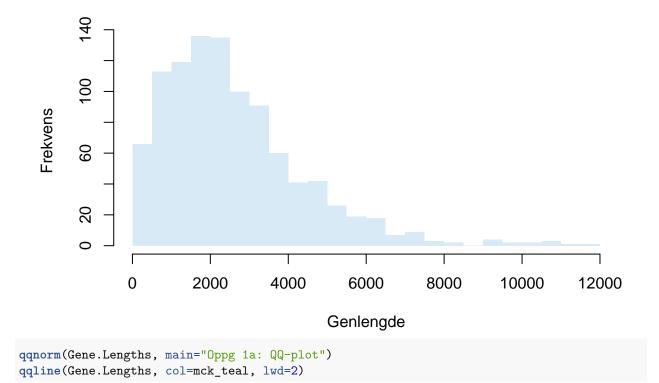
Oppgave 1 – Genlengder (populasjon og utvalgsfordeling)

1a) Populasjon: mu og sigma + plott

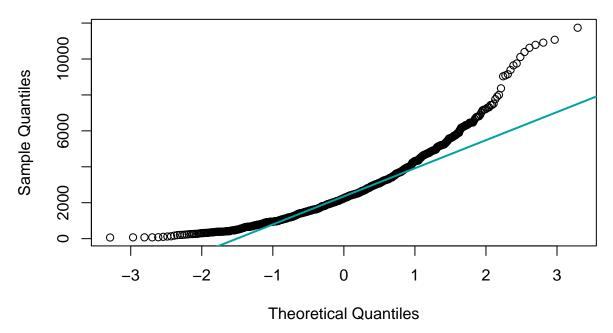
```
mu <- mean(Gene.Lengths, na.rm=TRUE)
sigma <- sd(Gene.Lengths, na.rm=TRUE)
cat("1a) mu =", round(mu,2), " og sigma =", round(sigma,2), "\n")
1a) mu = 2610.39 og sigma = 1817.44

hist(Gene.Lengths,
    breaks="FD",
    col=mck_lightblue, border=NA,
    main="Oppg 1a: Histogram av genlengder",
    xlab="Genlengde", ylab="Frekvens")</pre>
```


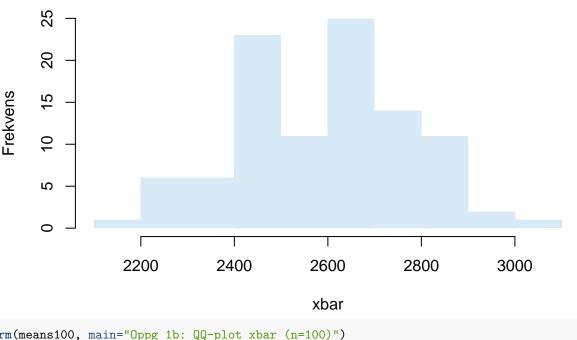
Oppg 1a: QQ-plot

Tolkning 1a: Fordelingen er moderat høyreskjev (hale mot høyre). QQ-plottet viser avvik i høyre hale, så normalantakelsen er bare delvis rimelig. Nivå og spredning er ca. 2610.39 og 1817.44.

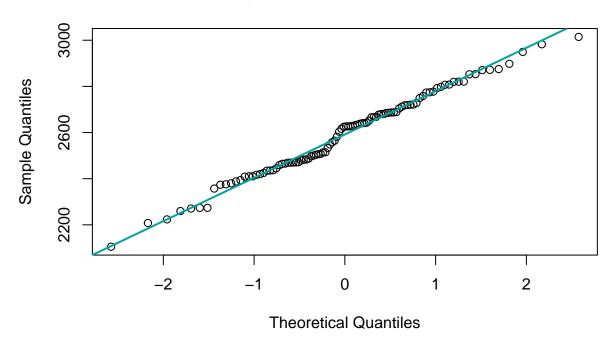
1b) Utvalg n=100: ett \bar{x} + fordeling av \bar{x}

Oppg 1b: xbar (n=100, B=100)


```
qqnorm(means100, main="Oppg 1b: QQ-plot xbar (n=100)")
qqline(means100, col=mck_teal, lwd=2)
```

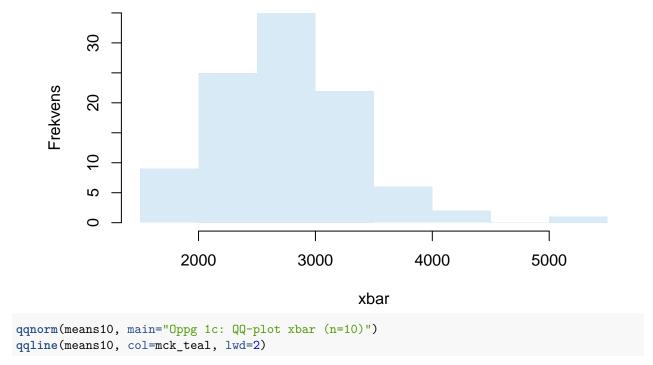
Oppg 1b: QQ-plot xbar (n=100)

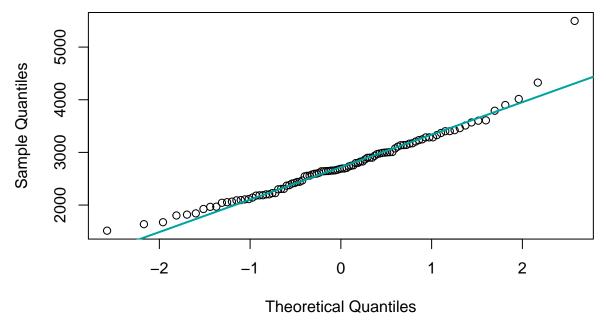
Tolkning 1b: \bar{x} (n=100) er smal og tilnærmet normal. $sd(\bar{x}) = 184.03$ ligger nær teori 181.74, altså stabile gjennomsnitt.

1c) Utvalg n=10: fordeling av \bar{x}

Oppg 1c: xbar (n=10, B=100)

Oppg 1c: QQ-plot xbar (n=10)

Tolkning 1c: \bar{x} (n=10) er bredere og mer variabel enn for n=100; $sd(\bar{x})=620.58>181.74$. Mindre utvalg gir mer variasjon.

1d) $P(\bar{x} > 3000)$ via CLT

```
p10 <- 1 - pnorm(3000, mean=mu, sd=sigma/sqrt(10))
p100 <- 1 - pnorm(3000, mean=mu, sd=sigma/sqrt(100))
cat("1d) P(xbar > 3000), n=10 =", signif(p10,3), "\n")
1d) P(xbar > 3000), n=10 = 0.249
cat("1d) P(xbar > 3000), n=100 =", signif(p100,3), "\n")
1d) P(xbar > 3000), n=100 = 0.016
```

Tolkning 1d: Sannsynligheten blir mye mindre når
n øker, fordi \bar{x} samler seg tettere rundt $% \bar{x}$.

1e) Bias og varians for \bar{x}

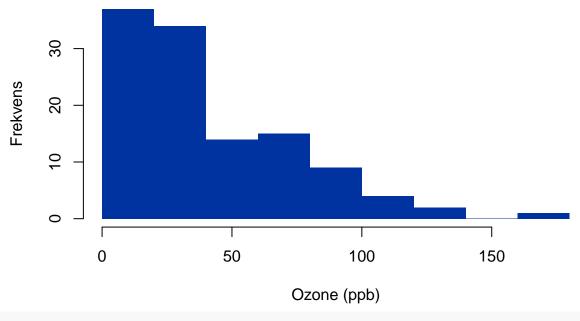
```
cat("1e) xbar er ubiasert (bias=0). Varians(xbar)=sigma^2/n: større n gir mer presise anslag.\n")
1e) xbar er ubiasert (bias=0). Varians(xbar)=sigma^2/n: større n gir mer presise anslag.
par(op)
```

Oppgave 2 – Ozon i NYC (mai–sept 1973)

2a) Oppsummer tall og figurer

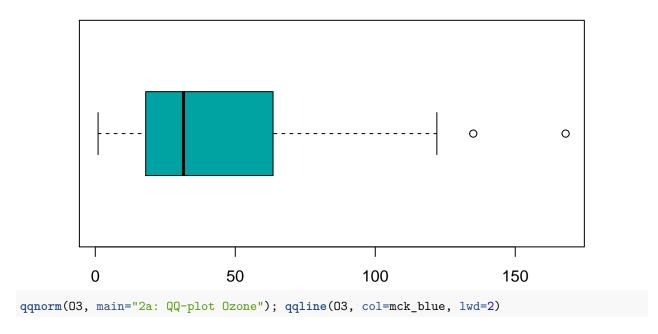
```
mean 03 <- mean(03, na.rm=TRUE)
median 03 <- median(03, na.rm=TRUE)</pre>
sd 03
        <- sd(03, na.rm=TRUE)
         <- IQR(03, na.rm=TRUE)
iqr_03
mean_03; median_03; sd_03; iqr_03
[1] 42.12931
[1] 31.5
[1] 32.98788
[1] 45.25
summary(03)
  Min. 1st Qu. Median Mean 3rd Qu. Max.
                                                 NA's
  1.00 18.00 31.50 42.13 63.25 168.00
                                                    37
hist(03, breaks="FD", col=mck_blue, border=NA,
    main="2a: Histogram av Ozone (ppb)",
    xlab="Ozone (ppb)", ylab="Frekvens")
```

2a: Histogram av Ozone (ppb)

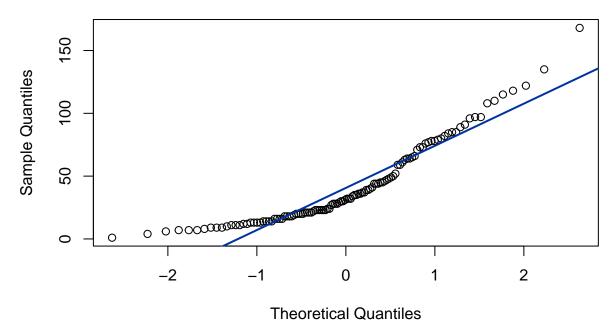

boxplot(03, horizontal=TRUE, col=mck_teal, main="2a: Boxplot Ozone")

2a: Boxplot Ozone

2a: QQ-plot Ozone

Tolkning 2a: Ozone er høyreskjev med noen uteliggere. Gjennomsnitt 42.1, median 31.5, sd 33, IQR 45.2. Normalantakelsen er svak, men utvalgsstørrelsen gjør t-metoder greie med litt forsiktighet.

2b) Test H0: =30 (H1: >30) + 90% og 99% KI

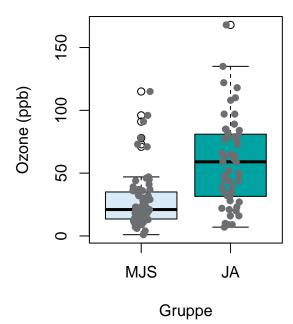
```
t_greater_90 <- t.test(03, mu=30, alternative="greater", conf.level=0.90)
t_greater_99 <- t.test(03, mu=30, alternative="greater", conf.level=0.99)
t_greater_90
   One Sample t-test
data: 03
t = 3.9601, df = 115, p-value = 6.511e-05
alternative hypothesis: true mean is greater than 30
90 percent confidence interval:
38.18143
               Inf
sample estimates:
mean of x
42.12931
t_greater_99
    One Sample t-test
data: 03
t = 3.9601, df = 115, p-value = 6.511e-05
alternative hypothesis: true mean is greater than 30
99 percent confidence interval:
34.9034
             Inf
sample estimates:
mean of x
42.12931
```

Tolkning 2b: Ensidig p-verdi = 6.51×10^{-5} . Ved 5 %-nivå: avviser H0 og konkluderer >30. 90 % KI: [38.2, ∞]; 99 % KI: [34.9, ∞]. 99 % er bredere enn 90 %.

2c) Juli+august vs. mai+juni+september

```
keep <- !is.na(03) & !is.na(Month)
03_keep <- 03[keep]; Month_keep <- Month[keep]</pre>
grp <- ifelse(Month_keep %in% c(7,8), "JA", "MJS")</pre>
grp <- factor(grp, levels=c("MJS","JA"))</pre>
tt2 <- t.test(03_keep ~ grp)
tt2
    Welch Two Sample t-test
data: 03_keep by grp
t = -5.5552, df = 82.798, p-value = 3.282e-07
alternative hypothesis: true difference in means between group MJS and group JA is not equal to 0
95 percent confidence interval:
-42.85199 -20.25619
sample estimates:
mean in group MJS mean in group JA
         27.98438
                           59.53846
grp_mean <- tapply(03_keep, grp, mean, na.rm=TRUE)</pre>
grp_mean
     MJS
               JA
27.98438 59.53846
par(mfrow=c(1,2))
boxplot(03_keep ~ grp, col=c(mck_lightblue, mck_teal),
        main="2c: Ozone per gruppe", xlab="Gruppe", ylab="Ozone (ppb)")
stripchart(03_keep ~ grp, vertical=TRUE, method="jitter",
           pch=16, col=mck_grey, add=TRUE)
par(mfrow=c(1,1))
```

2c: Ozone per gruppe

par(op)

Tolkning 2c: Middel JA=59.5, MJS=28. P-verdi = $3.28 \times 10^{-7} \rightarrow \text{signifikant forskjell (retning: JA > MJS)}.$

Oppgave 3 – Månedstemperatur (kun 3a–3c)

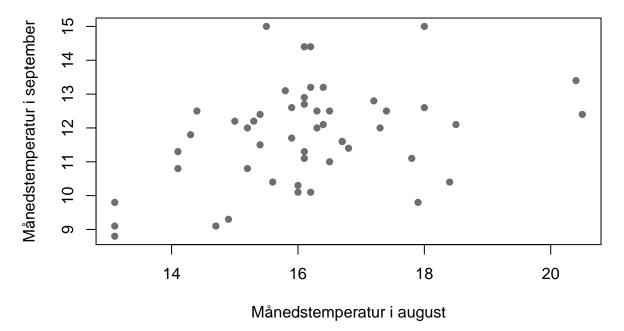
3a) Oppsummer

```
meanAug <- mean(data8$temp,
                                 na.rm=TRUE)
medianAug <- median(data8$temp, na.rm=TRUE)</pre>
          <- IQR(data8$temp,
iqrAug
                                 na.rm=TRUE)
meanSep
          <- mean(data9$temp,</pre>
                                 na.rm=TRUE)
medianSep <- median(data9$temp, na.rm=TRUE)</pre>
          <- IQR(data9$temp,
iqrSep
                                 na.rm=TRUE)
cat("3a) Median august =", round(medianAug,1),
    " | Median september =", round(medianSep,1),
    " | IQR august =", round(iqrAug,1),
    " | IQR september =", round(iqrSep,1), "\n")
3a) Median august = 16.1 | Median september = 12 | IQR august = 1.4 | IQR september = 1.7
```

Tolkning 3a: August er varmere enn september: median august 16.1 mot september 12. IQR-ene (1.4 og 1.7) viser tilsvarende spredning.

3b) Spredningsplott (august på x, september på y)

3b: Spredningsplott (aug vs sep)

Tolkning 3b: Positiv sammenheng: varmere august henger sammen med varmere september.

3c) Korrelasjon

```
r <- cor(augTemp, septTemp, use="complete.obs")
r
[1] 0.383473

styrke <- if (abs(r)>=0.7) "sterk" else if (abs(r)>=0.4) "moderat" else "svak"
retning <- if (r>=0) "positiv" else "negativ"
cat("3c) r =", round(r,2), "→", styrke, " ", retning, " sammenheng.\n", sep="")
3c) r =0.38→svak positiv sammenheng.
par(op)
```

Tolkning 3c: r=0.38 gir svak positiv sammenheng; tydelig, men ikke veldig sterk.